

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Mfv.III.10.769/2012/12.szám

A Kúria a dr. Nyiri Erzsébet pártfogó ügyvéd által képviselt felperesnek a Dr. Nedeczky Enikő ügyvéd által képviselt- alperes ellen rendkívüli lemondás jogszerűségének megállapítása és jogkövetkezményei alkalmazása iránt a Tatabányai Munkaügyi Bíróságon 2.M.1048/2010. szám alatt megindított és a Tatabányai Törvényszék 2012. június 5-én kelt 2.Mf.20.356/2012/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Tatabányai Törvényszék 2.Mf.20.356/2012/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 20.000 (húszezer) forint + ÁFA felülvizsgálati eljárási költséget.

A pervesztes felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját és a felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperes a 2010. szeptember 19-én kelt rendkívüli lemondással a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1997. évi XXXIII. törvény (Kjt.) 29. § (1) bekezdés b) pontjára utalással megszüntette a közalkalmazotti jogviszonyát. A felmondás indokaként rögzítette, hogy a foglalkozás-egészségügyi orvos 2010. szeptember 10-én - a 2009. szeptemberében elszenvedett üzemi balesete következményeire tekintettel - az általa betöltött tanító, napközis nevelő munkakörre vonatkozóan „nem alkalmas” minősítést adott azzal, hogy „ülő, adminisztratív munkakör betöltésére alkalmas”. Az alperes - a Kjt-ben foglaltak ellenére - a 2010. szeptember 16-án kelt

tájékoztató levelében konkrét munkakört nem, csupán egy önálló munkakörnek nem minősíthető adminisztratív munkakört ajánlott fel, amely több munkakör összefoglaló neve; ezen „állapot” a közalkalmazotti jogviszony fenntartását lehetetlenné teszi.

Az elsőfokú bíróság a rendkívüli lemondás jogszerűségének megállapítására és jogkövetkezményei alkalmazására irányuló keresetet elutasította. A lefolytatott bizonyítás alapján a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alperes megfelelő szervezési intézkedéseket tett annak érdekében, hogy a felperest az üzemorvosi vélemény szerinti rehabilitációs munkakörben alkalmazza tovább: a fenntartónál eljárva új státusz létrehozását kezdeményezte, az iskolai végzettségének, képzettségének és egészségi állapotának megfelelő munkakört ajánlott fel, amelynek elfogadásától a felperes elzárkózott. A jogviszony fenntartását lehetetlenné tévő alperesi kötelezettségszegést a felperes nem tudott bizonyítani a perben, ezért a rendkívüli lemondás jogellenes.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét az indokolás kiegészítésével helybenhagyta, a hiányzó tényállást – az alábbiak szerint – pótolta. A felperes napközis nevelő, média pedagógus munkakörben dolgozott. 2009. szeptember 24-én elszenvedett munkabalesetét követően 2010. június 30-ig keresőképtelen betegállományban, majd 2010. augusztus 21-ig szabadságon, ezt követően szeptember 12-ig újra keresőképtelen betegállományban volt. A foglalkozás-egészségügyi szakorvos 2010. szeptember 10-én a felperest munkaköre ellátására alkalmatlannak találta, ezért rehabilitált munkakör biztosítását javasolta azzal, hogy a felperes ülő, adminisztratív munkakör betöltésére alkalmas. Az orvosi véleményről az alperes azonos napon értesült és a probléma megoldása érdekében sürgősséggel eljárta a fenntartó önkormányzatnál. Az önkormányzat a 2010. szeptember 15-én tartott képviselő-testületi ülésen a 70/2010.(IX.15.) számú határozatával a felperes részére könnyített munkakört az ÁMK intézményeinél az egészségi állapotának megfelelő ülő adminisztratív munkakört ajánlotta fel, a határozat végrehajtására határidőt 2010. szeptember 25-ig biztosított. Az alperes az önkormányzat döntéséről a 2010. szeptember 16-án kelt, a felperessel másnap közölt levélben tájékoztatta a felperest, a tájékoztatás kiterjedt az elvégzendő feladatokra is (óvoda- és iskola gyermek- és felnőtt étkeztetés adminisztrációja, igazolások beszerzése, nyilvántartások, étkezési díjak beszedése, könyvelése, oktatás, nevelés területére vonatkozó jogszabályi előírások változásának nyomon követése, stb.). Erről a felperes munkaköri leírást nem kapott, két nap gondolkodási időt kért. Az alperesi igazgató ugyanezen a napon a felperes foglalkoztatása tárgyában megbeszélést folytatott a polgármesterrel, ahol felmerült az eredeti, „könnyített” munkakörben való foglalkoztatása is, ennek lehetőségét a polgármester a foglalkozás-egészségügyi orvos véleményétől tette

függővé. A felperes 2010. szeptember 19-én jelezte, hogy a felajánlott munkakört nem fogadja el, az azonos napon megírt rendkívüli lemondást az alperes 2010. szeptember 21-én vette kézhez. 2010. szeptember 20-án az alperes a felperes jelenlegi munkakörében való foglalkoztatása lehetőségének tisztázása érdekében megkereste a foglalkozás-egészségügyi szakorvost, aki a következő napon részletesen nyilatkozott arról, hogy a felperes milyen tevékenységek korlátozásával tudná ellátni a napközis nevelő munkakört.

A másodfokú bíróság a fenti tényállás és a képviselő-testületi határozat alapján megállapította, hogy a fenntartó - az alperes kezdeményezésére - személyre szabottan rendelkezett új munkakör létrehozásáról, amely kellőképpen konkrét volt. A munkakör tartalommal való megtöltése nem a képviselő-testület feladata volt, hanem a felek munkaköri leírás módosítást érintő megállapodásán alapult. Ennek megvalósulása érdekében a felek kötelesek voltak együttműködni, amely kötelezettségének az alperes - figyelemmel arra is, hogy a felperes a képviselő-testületi döntést követően felajánlott munkavégzési lehetőséget nem tartotta megfelelőnek, ami miatt az alperes további intézkedésekkel élt - eleget tett. A másodfokú bíróság a foglalkozás-egészségügyi orvos által 2010. szeptember 21-én kiadott időszakos munkaköri alkalmassági véleményt az alperes rendkívüli lemondásra alapot adó magatartása értékelése során nem tartotta mellőzhetőnek, mert a képviselő-testület határozata a foglalkoztatási probléma megoldására 2010. szeptember 25-ig adott határidőt. A másodfokú bíróság a bizonyítékok összességében való értékeléséből - az elsőfokú bírósággal egyezően - arra a következtetésre jutott, hogy a rendkívüli lemondás az alperes mulasztása hiányában jogellenes.

A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben elsődlegesen az eljáró bíróságok ítéleteinek „megváltoztatását” és a keresetének helyt adó döntés meghozatalát, másodlagosan az ítéletek hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra való utasítását, valamint az alperes költségekben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint a munkakör felajánlás ténylegesen nem történt meg: az alperes 2010. szeptember 16-án kelt levelében szereplő munkakör nem létezett, az adminisztratív munkakör (iskolatiszt) be volt töltve, az alperesi állítás bizonyítására a képviselő-testület határozata sem volt alkalmas. Az új státusz létrehozását megfelelően dokumentálni kellett volna és annak az önkormányzat költségvetésében is meg kellett volna jelennie. A felperes hivatkozott arra is, hogy a felajánlott munkakör a Kjt. 30/A. §-ában foglalt követelményeknek akkor sem felel meg, ha a képviselő-testületi határozat önmagában bizonyítaná az új munkakör létrehozását.

A felperes a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény

(Mt.) alapelveibe, 3. § (1) bekezdésébe, 4. § (1) bekezdésébe ütköző alperesi eljárást kifogásolva állította, hogy az alperes a munkakör felajánlás jogintézményét nem rendeltetésszerűen alkalmazta. A balesete után kialakult betegségeiről, a 2010-es tanév elején is fennálló munkaképtelenségéről (fáradékonnyá, feledékennyé, pénz kezelésére alkalmatlanná vált) az alperest folyamatosan tájékoztatta, így tudomással bírt arról, hogy teljes munkaidőben nem tud munkát végezni. Ebből is következik, hogy a valóságban nem létező munkaköri felajánlásokra (az iskolatitkártól részben átvett feladatokat tartalmazó, illetve egy másik munkatárssal ellátandó napközis nevelői munkakörre) kizárólag a közalkalmazotti jogviszony felmentéssel történő megszüntetése elkerülése érdekében került sor.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását és a felperes költségekben való marasztalását kérte arra hivatkozva, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletet mindenek előtt azért tartotta megalapozatlannak, mert az eljárt bíróságoknak a rendelkezésre álló bizonyítékokból okszerűen arra a következtetésre kellett volna jutniuk, hogy a munkakör felajánlása az alperes részéről ténylegesen nem történt meg, ezért jogszerűen élt a rendkívüli lemondás lehetőségével. Az e körben előadott kifogások alapján a Kúria a jogerős ítéletet - a felülvizsgálati kérelem tartalmának megfelelően - a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján is felülvizsgálta.

A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.

A Kúria töretlen gyakorlata értelmében (BH 1995.193., BH 1999.44.) a bizonyítékok mérlegelésén alapuló ítélet felülvizsgálattal eredményesen csak akkor támadható, ha a bizonyítékok mérlegelése okszerűtlen vagy iratellenes volt. A felülvizsgálati eljárás keretében a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható, és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésre és értékelésre, a Kúria csak azt vizsgálhatja, hogy a mérlegelés körébe vont adatok értékelése során a bíróságok nyilvánvalóan téves vagy okszerűtlen következtetésekre jutottak-e. A Pp. 206. § (1) bekezdése megsértésére alapított felülvizsgálati

kérelem csak akkor lehet eredményes, ha a jogerős ítéletben megállapított tényállás iratellenes, illetőleg a bíróság a bizonyítékokat - azok egybevetése során - nem a maguk összességében értékelte, és ennél fogva a megállapított tényállás nyilvánvalóan okszerűtlen, vagyis lényeges logikai ellentmondást tartalmaz.

A Legfelsőbb Bíróság/Kúria számos határozatában (KGD 1993.296., BH 1999.44., BH 2012.179., EBH 2013.M4.) mutatott rá arra, hogy a felülvizsgálati eljárásban, ha olyan eljárási szabálysértés nem történt, ami az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással volt, a megtámadott határozatot hatályában fenn kell tartani; nem állapítható meg eljárási szabálysértés, ha a felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok szabad mérlegelését támadja. A felülvizsgálati eljárásban nincs helye felülmérlegelésnek, a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének.

A felperes felülvizsgálati kérelmében iratellenességet nem panaszolt; a Kúria a bizonyítékok másodfokú bíróság általi értékelésének felülmérlegelésére alapos okot a felülvizsgálati kérelemben nem talált.

A peradatok szerint az alperes a 2010. szeptember 16-án kelt levelében arról tájékoztatta a felperest, hogy a fenntartó - az egészségügyi alkalmassággal kapcsolatos probléma megoldása érdekében - szeptember 15-én az ÁMK-ban egy adminisztratív munkakörre vonatkozó státusz létrehozásáról döntött, amely munkakörben az alperes teljes munkaidőben, közalkalmazotti jogviszonyban e naptól biztosítja a foglalkoztatást. Az alperes a levélben nem egy más közalkalmazott által betöltött iskolatitkári vagy egyéb munkakörben való foglalkoztatás lehetőségét vetette fel, hanem - utalva a foglalkozás-egészségügyi orvos véleményére is - a felperes egészségi állapotának megfelelő munkakörben való foglalkoztatását. A másodfokú bíróság helytállóan foglalt állást abban a kérdésben, hogy a munkakör konkrét tartalmának, a munkaköri feladatoknak a meghatározása a fenti keretek (a felperes egészségi állapota, különböző tevékenységek, feladatok ellátására való egészségügyi alkalmassága és az alperes foglalkoztatási lehetőségei) között a felek további megbeszélései tárgyát képezhetette volna, amire nem az alperes magatartása, mulasztása miatt nem került sor, hanem mert a felperes a jogviszonyt - a kért gondolkodási idő elteltét követően - rendkívüli lemondással megszüntette. Az alperes eljárásából, figyelemmel a korábbi, a felperes foglalkoztatása tárgyában tett azonnali intézkedéseire is, okszerűen nem lehetett arra következtetni, hogy a probléma megoldására csak látszólag törekszik, a jogerős ítéletben logikai ellentmondást e körben nem lehetett kimutatni.

Az eljáró bíróságok helyesen mellőzték a fenntartó megkeresésére irányuló bizonyítási indítvány teljesítését is. Az alperes a munkakör felajánlási kötelezettségének a Kjt. 30/A. § (1)

bekezdésében foglaltaknak megfelelően eleget tett, a szabályszerű munkakör felajánlásnak a munkajogi (közalkalmazotti jogviszony) szabályozás szempontjából nem feltétele, hogy az új státusz a felajánlás megtételekor - a felperes hivatkozásának megfelelően - az önkormányzat költségvetésében „megjelenjen”.

A felperes azon túlmenően, hogy az adminisztratív, ülő munkát igénylő feladatokat tartalmazó munkakörben való foglalkoztatásra tett ajánlatot nem tartotta konkrétan, nem jelölte meg, hogy az alperes intézkedését milyen okból tekintette a Kjt. 30/A. § (1) bekezdésébe ütközőnek (az az egészségi állapotának, vagy végzettségének, képzettségének nem felelt meg). E körben a jogerős ítélet felülvizsgálatára az Mt. 3. § (1) és 4. § (1) bekezdése alapján volt lehetőség. Ennek eredményeként a Kúria megállapította, hogy a másodfokú bíróság a jogszabályok helyes alkalmazásával jutott arra a következtetésre, hogy e rendelkezéseket az alperes nem szegte meg.

Az Mt. 3. § (1) bekezdése a munkaviszonyban álló felek kötelezettségévé teszi, hogy jogaik gyakorlása és kötelezettségeik teljesítése során a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeinek megfelelően, kölcsönösen együttműködve járjanak el. Az Mt. 4. § (1) bekezdése szerint az e törvényben meghatározott jogokat és kötelezettségeket rendeltetésüknek megfelelően kell gyakorolni, illetőleg teljesíteni.

A felperes az Mt. fenti rendelkezéseinek az alperes és az eljáró bíróságok általi megsértését lényegében azzal indokolta, hogy az alperes a munkavégzésre való alkalmatlansága, illetve a teljes munkaidőben való foglalkoztatása ellehetetlenülése tudatában, a jogviszony felmentéssel történő megszüntetése és az ezzel járó anyagi terhek elkerülése érdekében ajánlotta fel a munkakört. A felperes munkavégzésre való alkalmatlanságát és azt, hogy csak részmunkaidőben tud dolgozni, sem a 2010. szeptember 10-én, sem a szeptember 21-én kiadott foglalkozás-egészségügyi szakorvosi vélemények nem támasztották alá, az együttműködési kötelezettség alperes általi megszegésének és a rendeltetésellenes joggyakorlás megtörténtének megállapítására ezért a felperes által előadottak nem alkalmasak.

Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költsége megfizetésére a Pp. 78. § (2) bekezdése alapján köteles.

A pervesztes felperest képviselő pártfogó ügyvéd díjáról a Kúria a 2003. évi LXXX. törvény 11/A. §-a alapján határozott.

A felperes munkavállalói költségkedvezményben részesült, ezért a felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2013. december 9.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Patassyné dr. Dualszky Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

kúriai tisztviselő